

og uden de Hjelpe midler, ſom Hayes gjennem Dampen, forpligtet til, at betale 1 Sk. mere i Afgift af hver Pot Brændevin end hans heldigere ſtillede Konkurrenter. Den Ting tror jeg nu maa ſtaa ſom en aldeles uimodſigelig og tilſtræffelig oplyſt Sag. Og, mine Herrer, ville vi nu underſøge, hvilken Indflydſe dette har havt, ſaa er det jo for enhver alvorlig Betragtning af Sagen ſtrax høiſt ſandſynligt, at den maa beſtaa dert, at de mindre Brænderier ikke kunne beſtaa ved Siden af de ſtørre. Men dette, ſom man maa antage for ſandſynligt, viſer ſig jo ogſaa i Virkeligheden at være indtraadt; thi, ſom jeg tror, at jeg allerede ſidſt meddelte Thinget, vi have Optegneller over Brænderiernes Antal haade nu og for adſkillige Aar tilbage, og diſe viſe aldeles uimodſigelig, at der for 17 Aar ſiden her i Landet var omtrent 480 Brændevinsbrænderier, og at der nu kun er 320 tilbage. Alſaa har Tingenes Udvikling medført, at i diſe 17 Aar er af hvert 3 Brænderier 1 blevet nedlagt. Nu er det jo ikke min Mening dermed at ville ſige, at den anførte Grund er den eneſte hertil. Selvfølgelig maa altid i de Fabrikker, hvor man anvender de nyefte og bedſte Hjelpe midler, en heldigere og bedre Produktion kunne finde Sted, og alſaa maa efterhaanden de mindre vige for de ſtørre og de mindre vel indrettede for de bedre. Men for det Førſte tror jeg dog, at Thinget vil give mig Ret i, at den Aftagen, ſom her har fundet Sted, er ſærdeles betydelig, og for det Andet tror jeg ogſaa, at man vil give mig Ret i, at det Naturlige i denne Retning dog kun er dette, at der tilflyder de ſtørre Fabrikdrivende den Fordel, ſom de ved deres ſtørre Kapital, deres ſtørre Kyndighed og ſtørre Driftighed kunne erhverve ſig, men at de ikke have noget retfærdigt Krav paa at vinde Fordel ogſaa gjennem Beſtatingen; og dert er det, at det Miſlige i Sagen ligger, nemlig at der ved Beſtatingens Form og Maade ydes dem en Fordel fremfor deres mindre heldig ſtillede Konkurrenter, ſom de efter min fulde Overbeviſning ikke have noget billigt Krav paa.

Det andet Punkt, jeg vil tillade mig at fremdrage for Thinget, er Henſynet til Gjær-

fabrikanterne. Med Henſyn til diſe er der ſlet det Samme ſom med Henſyn til Brændevinsbrænderne. Gaaſke kort efter, at Loven var vedtagen her i Thinget, indkom ſamtlige Gjærfabrikanter med en ſærdeles indtrængende Skrivelse til det andet Thing, ſom viſte, i hvilke yderſt miſlige Forhold deres Industri vilde komme, derſom det Forſlag endeligt blev vedtaget, ſom var kommet fra Landſthinget, og ſenere er der fra flere enkelte af dem — ſom ærede Medlemmer ville kunne ſe i de trykte Bilag, ſom ledsagede Udvalgsbetænkningen i det andet Thing — kommet ſærdeles indtrængende Andragender netop til Fordel for Udbyttebeſtatingen, ſom Regjeringen havde foreſlaaet. Nu tillader jeg mig at tro, at det er meget let at ſe, at diſe Mænd have Ret. Jeg omtalte før, at man af en Tønde Karrum kan udvinde omtrent 24 Potter Brændevin; men naar man af en ſaadan Tønde vil udvinde Gjær, ſaa er det ikke muligt Andet, end at man maa give ſlip paa en Del af Brændevinen. Forholdet mellem den Gjær, og den Brændevin, der produceres, er ſelfølgelig forſkjelligt i de forſkjellige Fabrikker, men jeg tillader mig at tro, at man ſom Middeltal kan antage, at man faar $\frac{2}{3}$ Brændevin imod, hvad man ellers vilde faae, naar man tillige tilvirker Gjær. De Herrer ville alſaa ſe, at naar en Brændevinsbrænder kan faae 24 Potter ud af ſin Tønde, kan Gjærfabrikanten kun faae 16 Potter, og det Tab, han derved lider, maa han have erſtattet gjennem Gjæren. Men han maa alligevel betale den fulde Afgift af ſin Tønde; naar alſaa en Brændevinsbrænder, ſom vinder 24 Potter af ſin Tønde, betaler 1 Rd., betaler han 4 ſ. af ſin Pot Brændevin, men Gjærfabrikanten, ſom kun udvinder 16 Potter, maa ogſaa betale 1 Rd., og han kommer alſaa til at betale 6 ſ. for hver Pot. Derſom han nu vilde lægge denne Afgift af 6 ſ. paa en Pot Brændevin, medens Brændevinsbrænderen kun paalægger 4 ſ., er det klart, at han ikke kunde affætte ſin Brændevin; alſaa maa han lægge denne Slat paa Gjæren; han maa beſlaſte ſin Gjær med de 2 Mk., der blive tilbage af Rigsdaleren. Efter de Oplyſninger, jeg har kunnet faae, maa man ſige, at Mid-